

Teljesítik megbízatásukat

Munkához fogott a kenderfonógyár V-ös párt-alapszervezetének újraválasztott vezetősége

Sok éve dolgozik már Ábrahám Vincéné a Szegedi Kenderfonógyárban. A felszabadulás után nagy dolgok történtek itt is: sokat fejlődött a gyár, egyre javult a dolgozók munkakörülménye és élete. A kötéverő üzemből, kint a Tolbuhin sugárúton — ahová néhány hónapja helyezték — szintén nem a régi már. Ábrahám, ez az egyszerű munkásasszony, aki most a keresztszósó gépen dolgozik, talán még gyorsabban növekedett tudásában, akaratában, a szépülő életünk iránti lelkesedésében, mint a többiek. A korábban kártoló, s most keresztszósó munkásnő éveken át tanult, s mint propagandista tanította munkástársait és ő is tanult tőlük. Azok pedig megbecsülték a velük mindig együttérző, s a munkában becsületesen helytálló társukat.

Nem volt tehát meglepetés, hogy alig három hete az üzem kommunistáinak Ábrahám Vincénére esett választása: párttitkár lett a kötéverő üzemből. A vezetőséget újraválasztó taggyűlésen nem fukarkodtak a kommunisták a korábbi vezetőség munkájának bírálatában, a hibák felsorolásában, a javaslatok tételében. Mind a húszan ott voltak az alapszervezet tagjai, s csaknem valamennyien felszóltak. Az V-ös pártalapszervezet újraválasztott vezetősége, s köztük az új titkár, Ábrahám elvtársnő bőven kapott útravalót.

Három hét nem nagy idő. Nem is igen akartam kérdezni, hogy milyen említésre méltó munkát végeztek ezalatt. De kérdeztem, és meg kellett hallanom, amit Puskás elvtárs, az egyik művezető jegyzett meg: — Ugy hiszem, jól együtt tudunk majd dolgozni a párttitkárrel és a vezetőséggel. Ábrahám elvtársnő már többször felkeresett engem és más műszaki vezetőt is, ha hibát látott, vagy a munkások panaszkodtak valamire. Ugy gondolom, ez a helyes.

Lám, a három hét alatt máris történt valami — s nem is olyan kis dolog. Javult a kapcsolat a pártszervezet és a munkások, valamint a gazdasági vezetők között. Ezek után bátran kérdezősködtem az új párttitkártól. Nem jöhetett zavarba, hiszen nem töltötte hiábavalóan a megbízatása óta eltelt néhány hetet.

— Az első napokban megkezdtek a taggyűlési határozat végrehajtását — mesélte Ábrahám elvtársnő. — Ebben szerepelt a szorosabb kapcsolat megteremtése a műszakiakkal is. Ez mind a két fél számára hasznos, mi

is elmondjuk a hibákat, amiket meg tudunk, ők is tájékoztatnak, hogy-miben kérik a pártszervezet segítségét. Én például csaknem naponta beszélgetek a kötéverő üzem telepvezetőjével. Ha néha nem is értünk egyet akár vele, akár más műszakkal, elvárásai vitában tisztázzuk az ügyeket, érvekkel győzzük meg egymást.

A taggyűlési határozat egy másik pontja arról szólt, hogy törődjék többet az új vezetőség a dolgozók ügyeiben, dolgaival. Ezekkel most már rendszeresen foglalkoznak.

Jelenleg azon is fáradozik a pártvezetőség — mondotta Ábrahám Vincéné —, hogy valamilyen módon megoldjuk az itteni ebédléteket. Most ugyanis még bejárnak a kötéverő üzem munkásai a központba, azaz a kenderfonógyár ebédlőjébe. Többször is megessik, hogy nem jut ebéd, vagy csak keveset kapnak. Megoldást keresünk az igazgatóssággal, hogy hozzák ki ebbe az üzemből is az ebédet.

Beszélt még azután több más kérésről, mellyel az új pártvezetőséghez fordultak. A dolgozók egyes munkahelyen a munkakörülmé-

nyek javítását kérték. Az új vezetőség kérésére az üzemben már jártak az üzemben szakértők, s további vizsgálatok is következnek, hogy megállapítsák, mi a teendő.

Szűgyártó Sándorné, aki nyugdíj előtt áll, nem bírja a nehezebb munkát, jobb beosztást kért — s még lehetne sorolni a kéréseket, melyekkel már eddig is felkeresték a munkások a pártszervezetet. De nemcsak ez a néhány tette van az új vezetőségnek. Hosszú idő után érdekes, rövid közleményekkel újra megjelent a falújság. Összehívták a párttagokat, s személy szerint kijelölték feladataikat. Az új pártvezetőség munkájához tartozik még egy KISZ-csoport szervezése is. Becsülettel, a kommunisták és párttagok dolgozók bizalmához méltóan látott tehát neki a kenderfonógyár kötéverő üzemének új pártvezetősége a feladatok megvalósításához.

— Ugy érzem, bíznak bennünk az emberek — mondotta Ábrahám elvtársnő. — Ezért nem sajnáljuk a fáradságot, ha bármilyen munkáról is van szó. Szeretnénk úgy dolgozni, hogy minden munkás megbecsülését kiérdemeljük.

Koloszár Béla

Sok közhasználati cikket értékelt le ismét a Belkereskedelmi Minisztérium

A Belkereskedelmi Minisztérium ismét több élelmiszer, ruházati, kultúr és vasműszaki cikket értékelt le.

Október 12-től, tehát hétfőtől kezdve már olcsóbb lesz a fűszerüzletekben a »Koffi« babkávakeverék. Az eddigi 10 forint helyett 5 forintért árusítják. Hasonlóan csökkent a »Lottó« kakaóké is, 4,30 helyett 1,50 az új ára. Lényegesen olcsóbb lett néhány konzervárú. Itt elsősorban a szilvakészítmények: a befőtt, a rumos-, az ecetes-, a fűszerezett darabos- és rumos-szilva, valamint a szilvazselé. Néhány halpástétom ára is közel 50 százalékkal csökkent.

Szegeden a kereskedelmi osztály kijelölt helyen árusítja a leértékelt konzervárúkat, így az Élelmiszer-kiskereskedelmi Vállalat 7-es (Széchenyi téri), 12-es (rókus), 32-es (Tolbuhin sugárúti), 46-os (petőfitelepi), 53-as (Indóház tér), 62-es (Szilléri sugárút) áruházai-ban. Árusítja ezenkívül a 110-es Klauzál téri Csemege-, a földművelőszövetkezeti áruház közül az 1-es, petőfitelepi, a 2-es mihályteleki és

a 25-ös Széchenyi téri gyümölcsbolt.

Ruházati cikkek közül néhány gyapjú méterárú, fésűs és kártolt szövet lett olcsóbb. Érdemes megemlíteni, hogy a gyapjútakarók közül a 415 forintos »Zsófia« elnevezésű 280 forint lett.

Ezenkívül lenker méterárú, kötött alsó- és felső ruházati cikkek, férfi téli- és átmeneti kabát, öltöny, zakó, női kabátok, kosztüm, ruha, alj, blúz, gyermekkabát, fiúöltöny, férfi, női és gyermekcipő árát 2-től 50 százalékgig szállították le. Kultúrcikkek közül olcsóbb lett az iron, az iskolatáska, írószerek, játék, optika és fotószerke. Vasműszaki áru-nál, hogy csak a legnépszerűbbeket említsük, kerékpár- és motorkerékpáralkatrészek, csillárok, lemezzajszók olcsóbbak. A 3900 forintos magnetofon 1500, az SL 361-es jelzésű, 2050 forintos lemezzajszó 1050 forint.

Megnyílt a Kanadai Haladó Munkáspárt kongresszusa

Torontóban pénteken megnyílt a Kanadai Haladó Munkáspárt hetedik kongresszusa.

Tim Buck, a párt főtákará beszámolójában megállapította, a békés együttélés politikájának megvalósítása létkérdés Kanada számára, mivel csak így érhet véget a munkanélküliség és a népgazdaság hideg-

háború okozta egyoldalú fejlődése. Tim Buck felhívta a kanadaiakat, támogassák Hruscsovnak az általános és teljes leszerelésről szóló javaslatát, ugyanakkor bírálta a kanadai kormányt és a burzsoá politikai pártokat, mert képtelenek helyesen képviselni Kanada nemzeti érdekeit.

Jelentkezés ápolónőképző tanfolyamra

Az országos Korányi TBC intézetben 1959. november elsejével induló kétféves rehabilitációs ápolónőképző tanfolyamra jelentkezhetnek azok a 18–34 éves, az ápolónői pályára iránt hivatást érző nők, akik tuberkulózisból meggyógyultak, érettségi bizonyítvánnyal rendelkeznek, vagy legalább az általános iskola nyolc osztályát elvégezték. A kiképzés munka mellett folyik. A

felvétel időpontjától kezdve az ápolónő-növendékek havonta 800 forint illetményt és 30 százalékos veszélyességi pótlékot kapnak. A pályázók kérvényt, önéletrajzot és egészségi állapotukról szakorvosi bizonyítványt küldjenek az országos Korányi TBC intézet igazgatójához (Budapest XII., Pihenő út 1.) címére. A jelentkezés határideje folyó év október 17.

Ízlés és világnézet

Egy újmódi frázis azt tartja: Ízlések és pofonok különbözők. Nos, ami a pofonokat illeti, azt most elhanyagoljuk, de annál inkább érdekel bennünket az ízlés sokfélesége, különbözősége és lényege. Az idézett szöveg, bármennyire hevenyészett is, tartalmaz igazságot. Az ízlés első látásra szinte annyi, amennyi az ember. Induljunk ki apróságokból! Egyik embernek a kék szín kedves szobája falán, a másiknak a drapp; az egyik a keménykedvelő, a másik a porcelánt; van, aki szűk nadrágban jár és van, aki háromgombos zakót hord mellényl. Ez mind-mind az ízléshez tartozik, s ha erre vonatkoznak az idézett szöveg, egy szót sem érdekelne. Teljesen egyéni dolog ez és nincs semmiféle társadalmi jelentősége. Valamit elárul ugyan az emberről az efféle ízlésbeli apróság is, de ez inkább a szokás, a divat és az életkor függvénye, mint az egyénisége.

Olcsó és gyors következtetésként kínálkozik ezek után az a kijelentés, hogy ilyen formán az ízlés teljesen mellékes egy ember, egy közösség, egy társadalom szempontjából — de hiszen éppen ezzel az elhamarkodott ítélettel kívánunk vitába szállni.

Az a körülmény, hogy ki miként rendez be lakását, vagy milyen nyakkendőt köt a ruhájához, egy lapon szóba se jöhet az ízléssel ugyancsak összefüggő egyéb természetű dolgokkal, mint például azzal, hogy milyen képeket helyez el szobája falán, mit olvas, mit kedvel a moziban és a színházban. Ki tagadhatná, hogy a kulturális ízlés például már korántsem ilyen kis fajsúlyú dolog?

Ragaszkodjunk ismét példákhoz. Vegyük azt az esetet, hogy az Optimista tragédiát játssza a színház. Egyes embercsoportok, társadalmi kategóriák lelkesednek érte, mások fanyalognak tőle vagy meg se nézik. Akad ember, aki nem tudja letenni az Új barázdát szánt az eke című regényt, mert teljesen azonosul vele, s akad olvasó, aki az első fejezet után abba hagyja. Ezek rajonganak Picassóért, Aragonért, s hányan elfordulnak tőlük! Miért van az, hogy ezek a nagy művek és művészek nem egységes fogadtatást váltanak ki az emberekből? Ha megkérdeznék őket, így felelnének bizonyára: »Kérem, nekem tetszik.« — »Kérem, nekem nem tetszik.« Itt vagyunk hát ismét az ízléssel, ami csak látszatra áll a tetszik-nem tetszik lehetőségéből, illetve jelentőségéből. Ezekben az esetekben az ízlés több

szimpla konvencionális állásfoglalásnál — abban benne van az azonosulás vagy az elzárkózás, az egyetértés vagy a tiltakozás is. Márpedig hogyan tiltakozhatna egy ember Visnyevszkij vagy Solohov, Picasso vagy Aragon ellen, mikor nem is ismeri? Műve vagy művésze kerül ilyen esetekben szavazásra, s annak is legfőbb lényege: eszmisége, világnézete. Meg kell mondanunk, hogy nemcsak a haladók írókai vagy művészekkel van így a világ — hiszen ha szavazásra kerülne a sor, ők kapnák a több »tetszik«-et a világ művészeti és irodalmi közvéleményétől — de így van a retrográd írókkal, művészekkel is. Nekik is van pártjuk és ellenzékük az ízlés, tovább menve a világnézet dolgában.

Azon nem kell fáradozni, hogy a két ízlés képviselőinek táborát erőben összemérjük — ez már önmagától megtörtént a világban. Inkább annak szenteljünk figyelmet, hogy van-e az ízlés ilyenfajta megosztásában valami szabályosság, törvényszerűség, vagy ez mindössze véletlenség, a szubjektumok szeszélyének eredménye.

A kérdés igen kézenfekvő. Amikor valaki ír, alkot, már eleve kialakult, meghatározott ízlésre és világnézetre épít, azokéra, akikből költéséget várja. Egy időben az ízlés és a világnézet Zsigmond és Herczegh Ferenc, egyikük művei a nép legkedvesebb olvasmányai voltak és maradtak, másikat a kispolgárságé. Ezen a ponton pedig visszafordul a fent idézett frázis »igazsága«, hiszen éppen az ízlésben rejlik közös vonásoknak ad nagy nyomokat az utóbbi példa. Éppen az világosodik meg, hogy az emberek társadalmi elhelyezkedése és ebből fakadó világnézete döntő hatással van ízlésükre és a legfontosabb kérdésekben meghatározza azt. Nevezzen meg valaki osztályhűségében szilárd munkást, aki — általános intelligenciát feltételezve — nem szereti József Attila verseit, akinek ízlése eltérne ebben a dologban a munkásosztály általános ízlésétől! Ugye nem megy? Legálább ilyen nehéz azonban burzsoát találni, akinek ízlése szerint való volna ugyanez az életmű.

Valaki azt mondhatná erre a gondolatmenetre, hogy vulgáris, s minden bizonnyal azt hozná fel bizonyítéknak, hogy ez csupán az élő, vagy a közelmúlt irodalmának, művészetének megítélésében addó természetes vita és ellenkező következménye. Igenám, de éppen ez a vita ad sok tapasztalatot a témához. A klasszikusok értékítéletét többé-kevésbé teljes megegyezéssel elvégezte a haladó emberiség, s hogy Shakespeare, Goethe vagy Tolstoj éppen úgy megfelelt a mai ember általános ízlésének, legyen az munkás, értelmiségi vagy kispolgár, sőt burzsoá, az abból fakad, hogy eszméik ma már általánosan elfogadottak, sőt mi több, az emberiség javára megvalósultak. Miért kellene tartózkodnia a polgárnak éppen azoktól az íróktól, akik a polgári haladás nagy hívei voltak? S miért kellene tartózkodnia ugyanettől a munkásnak, aki tudja, hogy minden megelőző haladó irodalom és művészet egy láncszem volt a maihoz? A kérdés itt csupán azon fordul meg, hogy tovább akar-e menni ennél az egyes ember vagy egy osztály.

Az, ami manapság ilyen egyszerű, koronként ugyanolyan bonyolult volt. Az, ami a mai irodalom és művészet munkásai esetében olyan élesen vetődik fel, hasonlóan került napirendre Heine, Mikszáth, Anatole France vagy Gogol korában is, az akkori közvéleményben.

Időnként akadtak ugyan rendszerek és politikai szövetségek, amelyek ezt a kialakult és az emberiség által jóváhagyott ítéletet meg akarták változtatni — gondolkunk csak Heine esetére, a német fasiszták által történt meggyalázására —, de az nem maradhatott állandó és végleges. S ebben a folyamatban is megfigyelhetünk egy törvényszerűséget. Az emberiség éppen azért, mert többségében a társadalmi haladáshoz igazítja ízlését, egyetlen olyan írónak, művésznek sem adott klasszikus világrangot, aki a haladás ellen, vagy közömbös célokra pazarolta erejét és tehetségét. Saját korában és saját táborában lehetett valaki »nagy« időlegesen enélkül is, de az idő és a haladás a felejtés kódébe burkolta. S hogy ez a jövőben is így lesz, arra éppen a haladó társadalmi kategóriák ízlésének alapvető közös vonásai nyújtanak garanciát.

Már eljutottunk odáig, hogy az ízlés és világnézet egy úton járnak. Az eddigiekben azonban meglehetősen leegyszerűsítve került szóba a két fogalom összefüggése, mintha csak a világnézetben és az ízlésben két végtelen, két »tízta típus« léteznék. Az életből tudjuk, hogy nem így van. Átmeneti esetek sokaságát tudjuk regisztrálni.

Az egyre terjedő új világnézet nem marad hátszalán azok ízlésére és gondolkodására sem, akik egyébként tudatosan idegenkednek attól, hiszen nap mint nap éri őket olyan benyomás, amely erre segít ízlésüket. Ugyanakkor a szocialista meggyőződésű és világnézetű emberek egy része sem mondhatja magáról kategorikusan, hogy ízlése — s különösen kulturális és művészeti ízlése! — mentes a polgári és kispolgári »hagyományoktól«. Mindez bizonyos mértékig képzetségek és általános műveltség dolga is az elsörangú fontos világnézet mellett. Az ellenben bizonyos, hogy az új világnézet térhódításával egyidőben új ízlés van születőben, amely minden előzőnél magasabbrendű és tisztább. Ennek szülője pedig a tudásban, műveltségben egyre gyarapodó munkásosztály, amely új értelmet ad a szépek és jók — mint filozófiai fogalmaknak is! — s kialakítja az új ízlésbeli normát történelmi küldetésének teljesítése során. Ízlésének egyszerűségével, tisztaságával és előremutató jellegével nagy hatást gyakorol a kulturális és művészeti törekvésekre és az alkotási folyamatra is. Társadalmi szerepének ez az egyik legfontosabb oldala.

Az a felnőtt, aki manapság Crockert, Kurtz Mahlert vagy Baniczkinét olvas, s nem irodalmi tájékozatlanságból, hanem tudatos rokonszenvből, — mosolyra fakasztja a jóízűség, igényes embereket. Azt is megmosolyogja azonban, aki nem igazította ízlését az újabb kor és világnézet embereinek nagy-nagy családjához és »fenntartással« fogadja a haladó kor szellemi örökségét, mondjuk Adynak, József Attilának, Brechtnek, Aragonnak, Solohovnak nagyrétű művészi munkáit.

Bizonyossá vált — s erre változó korok és egymást követő társadalmi kategóriák a tanúk —, hogy a haladó osztályok mindig új és magasabbrendű ízlést hoztak s ez minden esetben új és minden esetben forradalmi világnézetre épült. Nem lehet kétséges, hogy a mai ember, ha csatlakozna a tisztább ízlésű álláspontra akár helyelkedni, csak a leghaladóbb világnézet segítségével érheti azt el a szüntelen művelődés mellett.

Simon István

Értékes gyűjteménnyel gazdagodott az újszegedi füvészkert

A Szegedi Tudományegyetem újszegedi füvészkertje a világ minden tájáról tart fenn tudományos kapcsolatokat és értékes cseréket bonyolít le. Ennek keretében a napokban kedves küldemény érkezett a csehszlovákiai Liberec város füvészkertjéből, ahova előzőleg indiai lötuszt küldtek. Most viszonzásképpen orchidea-gyűjteményt küldtek Szegedre. A húsz különféle fajból álló összeállítás cserepekben küldték, ami azért igen örömdetes, mert a magról való nevelés igen nehéz és csíráztatása kockázatos. Az újszegedi füvészkertnek voltak ugyan orchideái, de ezekkel a fajtákkal nem rendelkezett, ezért igen hasznosan gyarapítja az itteni gazdag állományt.

A libereci orchideákat megtekintették a lapunk vezetői Szegeden tartózkodó brnói csehszlovák újságírók is, akiket dr. Gressz Pál Kossuth-díjas professzor, az egyetemi füvészkert igazgatója és Novotni János, a füvészkert telepvezetője kalauzolt végig az állandóan fejlődő, értékes, szépen gondozott gyűjteményen. Ennek során megemlézték, hogy a csehszlovák küldeményen kívül ugyan csak a napokban tízele, nagyon ritka fenőmagot kaptak az Ausztráliához tartozó Tasmaniából. Az újszegedi füvészkert ugyanis kiemelkedő fenőgyűjteménnyel rendelkezik, mintegy százféle fenőfajta találhatók itt. E ritka fenőmagvak, amelyek itt ültethetnek el, még tovább növelik a gyűjtemény hírnevét.